Contributed by David Martens
woensdag, 22 augustus 2012 - Last Updated woensdag, 22 augustus 2012

Michelle Martin, de ex-vrouw van Marc Dutroux, kan door een beslissing van de strafuitvoeringsrechtbank voorwaardelijk vrij komen. Sindsdien is er heel wat verontwaardiging, revolte, en woede, met manifestaties en zelfs bedreigingen, waar de pers gretig op inspringt. Echter, waar emotie zeker respectabel en legitiem is, is het heel wat minder verantwoord alleen op basis van emotie besluiten te trekken en alleen daarop een ganse politiek te baseren, vooral als er fundamentele rechten en vrijheden in het spel zijn.

Laat ons geen verkeerde strijd voeren. Degenen die beweren de belangen van de slachtoffers te verdedigen of in naam van de slachtoffers te spreken door op te roepen tot haat of zelfs tot openbare lynchpartijen, zijn de slachtoffers onwaardig en dienen hun zaak niet.

Gewelddadige reacties en protestbetogingen voor het klooster dat Michelle Martin onderdak zal bieden, zijn geen vervolg op, zijn niet in de geest van de witte mars, maar staan er haaks tegenover. De witte mars was een stille, waardige mars. De slachtoffers verdienen iets anders dan een collectieve hysterie die door bepaalde krachten wordt gerecupereerd. De slachtoffers verdienen ook de verdediging van het recht op voorwaardelijke vrijlating, een instrument van herintegratie van daders, van strijd tegen het recidivisme, een instrument ter bescherming van de samenleving.

Ja, de voorwaardelijke vrijlating is een belangrijke verworvenheid van het strafsysteem. Ze laat toe om elke veroordeling te individualiseren, om de modaliteiten van de uitvoering van de straf aan te passen, om de schade die wordt aangericht door de tussenkomst van de strafrechtelijke machine te beperken. Ze laat toe om de sociale herinschakeling van de dader te bevorderen en de risico's op hervallen te beperken. Ze verzekert een overgangsperiode tussen de gevangenis en de terugkeer naar de vrijheid. Een periode waarin voorwaarden worden opgelegd waarvan de doelstellig is een terugkeer tot de samenleving mogelijk te maken zonder te hervallen in de criminaliteit. In deze periode wordt sociale begeleiding en opvolging en controle voorzien van en op de voorwaardelijk in vrijheid gestelde. Het is een belangrijke etappe. Om nieuwe slachtoffers te vermijden, heeft de ganse samenleving er groot belang bij dat ze correct wordt uitgevoerd en tot positieve resultaten leidt.

Regelmatig duiken er wetsontwerpen of wetsvoorstellen op die de voorwaardelijke invrijheidstelling willen bemoeilijken, of zelfs afschaffen. Rechts is de kampioen in zulke initiatieven, maar ze heeft er helaas geen monopolie op. Laat ons niet in die val trappen! De desinvestering van de staat op het economische en sociale terrein om vrij baan te laten aan het kapitalistische geweld en de versterking van de staat op het strafrechtelijke gebied en op het vlak van repressie gaan hand in hand: maar welk samenlevingsmodel vloeit daar uit voort?

De enige echte, niet-demagogische en niet-populistische oplossing, de enige echte emancipatorische oplossing, zowel voor slachtoffers als voor daders, is te mikken op wat leidt tot herinschakeling in de samenleving. Het weigeren van de voorwaardelijke vrijlating is een doodlopend straatje. Een gevaarlijke aanpak bovendien. Het is een aanpak die de illusie van veiligheid creëert zonder dat er aan de kern van de zaak wordt geraakt, de enige weg om tot een werkelijk veilige situatie te komen.

De voorwaardelijke vrijlating wordt niet toegepast op engelen of koorknapen, maar op veroordeelde misdadigers? Natuurlijk! Het is voor hen dat de voorwaardelijke vrijlating bestaat: om een bestraffingspolitiek te voeren die probeert zo rechtvaardig mogelijk te zijn. In de zin van “recht” en “rechtvaardig”: afgestemd op de toestand van de veroordeelde op het moment dat ze hem of haar wordt toegestaan. De strafuitvoeringsrechtbank is van oordeel dat dit moment voor Michelle Martin

gekomen is. De rechtbank beschikt over alle elementen van het dossier en de informatie over de situatie, elementen waarover degenen die zich het hardste verzetten tegenover haar voorwaardelijke vrijlating niet beschikken.

We willen hier de uiterst waardige reactie van Gino Russo benadrukken: ondanks het feit dat men hem wil meeslepen in een emotionele reactie, verklaart hij de zaken rationeel te willen beschouwen, en wil hij geen commentaar leveren op een besluit waarvan hij niet alle elementen kent (1). Welke les in nederigheid, maar ook in luciditeit, waardigheid en verantwoordelijkheidszin! Het zijn niet altijd degenen met de grootste mond die het meeste politiek inzicht hebben.

De dag dat Michelle Martin effectief voorwaardelijk vrij zal komen, is het in het belang van de hele maatschappij dat het zal lukken. Daaraan zal de maturiteit van de Belgische bevolking kunnen worden afgelezen.

Dit stellen, doet niets af aan de terechte en gezonde verontwaardiging over een strafbeleid dat zonder onderscheid slachtoffers en daders, familieleden en vrienden van wie met haar in aanraking komt, blijft verpletteren. Immers, justitie blijft een klassejustitie, zowel tegenover Michelle Martin als tegenover de slachtoffers. Dit is geen belediging tegenover hen, maar daarentegen de erkenning van het feit dat een rechtspraak die echt rekening houdt met het wezen van iedereen die in het drama van de criminaliteit verwikkelt raakt, als slachtoffer of als dader, een rechtspraak die echte en rechtvaardige oplossingen zoekt, revolutionair zal zijn, of niet zal zijn. Zulke rechtspraak is lichtjaren verwijderd van de huidige ongevoelige, koude en onmenselijke burgerlijke justitie!

Noot:

1) Het interview met Gino Russo kan je lezen op Lesoir.be , 31 juli 2012